

Kunnanhallitus	§ 253	09.09.2021
Kunnanhallitus	§ 306	28.10.2021
Kunnanhallitus	§ 354	02.12.2021

TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2023 - 2024

Khall 09.09.2021 § 253

Kuntalain (410/2015) mukaisesti ”valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.”

Pelkosenniemen kunnan toiminnan ja talouden suunnittelukausi on kolme vuotta, joista talousarviovuosi on ensimmäinen. Suunnittelussa on otettava huomioon viimeaikaiset olennaiset rakenteelliset muutokset: AURA-, johtamisjärjestelmä- ja SOTE-uudistus.

Automatisoitu taloustietouudistus (AURA) 1.1.2021

Kuntien ja kuntayhtymän lakisääteinen raportointi tilastokeskukselle on muuttunut 1.1.2021 alkaen. Raportointi tehdään tilastokeskuksen sijaan valtionkonttorille automatisoituna raportointina (AURA) annetun vuosikellon mukaisesti. Automatisoidun taloustiedon

toimittaminen edellyttää määrämuotoista rakenteista tietoa, jossa kunnan laskentatunnisterakenteessa olevat kustannuspaikat tulee sitoa palveluluokkiin 1.1.2021 alkaen sekä päivittää kunnan tietojärjestelmien asiakasrekistereihin sektoriluokitukset. Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitus korvaa aiemman tilastokeskuksen tehtäväluokituksen. Luokitus koskee kuntien ja kuntayhtymien palveluita vuodesta 2021 alkaen. Asiaa on käsitelty kunnanhallituksessa mm. seuraavissa kokouksissa: 11.8.2020 § 167 ja 10.11.2021 § 257.

Kuluvan vuoden 2021 talousarvio on laadittu syksyllä 2020 voimassa olleen laskentatunnisterakenteen pohjalle. Vuoden 2021 raportointi valtiokonttorille on tapahtunut ja vuoden 2022 talousarvio laaditaan AURA-uudistuksen edellyttämällä tavalla.

Johtamisjärjestelmä uudistus 1.8.2021

Pelkosenniemen kunnan johtamisjärjestelmä on uudistunut 1.8.2021 alkaen siten, että hyvinvointi- ja tekninen lautakunta on lakkautettu, ja niiden tehtävät ovat siirtyneet kunnanhallitukselle lukuunottamatta rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviä, joita hoitaa rakennuslautakunta. Uudistuksen myötä määritellyt johtamiskokonaisuudet ja toimivalta niissä on määritelty 1.8.2021 voimaan astuneessa hallintosäännössä (kvalt 23.6.2021 § 28).

Kuluvan vuoden 2021 raportointi pohjautuu vuoden 2021 talousarviorakenteeseen. Seuraavien vuosien 2022 - 2023 talousarvion laadinta pohjautuu voimassa olevaan hallintosääntöön.

Sote-uudistus 1.1.2023

Eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta antoi 15.6.2021 mietintönsä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta (StVM 16/2021) ja kertoi puoltavansa 21 hyvinvointialueen ja viiden yhteistyöalueen perustamista. Esitykseen liittyvät lait on tarkoitettu tulemaan voimaan porrastetusti siten, että osa laeista tulisi voimaan 1.7.2021 ja osa tulisi voimaan 1.3.2022 uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa ja viimeiset 1.1.2023.

Hyvinvointialueiden perustaminen merkitsee kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa olennaista muutosta vuodesta 2023 alkaen, jolloin sosiaali- ja terveyspalvelut ja muut laissa määritellyt palvelut siirtyvät hyvinvointialueen järjestettäväksi. Myös kunnan verorahoitusta (verotulot ja valtionosuudet) leikataan vastaavasti.

Seuraavassa esitetään alustava tuloslaskelma vuodelle 2022:

	TP 2020	TA 2021	TA 2022 alustava
--	---------	---------	------------------

TULOSLASKELMA			
Toimintatuotot	1344997	1372295	1372295
Toimintakulut	-11075989	-11228605	-11297509
Toimintakate	-9730992	-9856310	-9925214
Verotulot	5142534	5570000	5498000
Valtionosuudet	4856654	4652213	4674715
Vuosikate	279828	333403	177501
Tilikauden tulos	30740	72243	-122499

Laskelma sisältää seuraavan tulo- ja menokehyyksen vuonna 2022:

- toimintatuotot toteutuvat vuoden 2021 talousarvion tsuuruisena
- toimintamenot toteutuvat 2 % korkeampina kuin vuoden 2020 tilinpäätöksessä
- verotulot on kirjattu 30.8.2021 julkaistun veroennusteen mukaisina
- valtionosuudet on kirjattu saatavilla olevien valtionosuuden ennakkolaskelmien suuruusina

Huomionarvoista on, että vuoden 2021 aikana valmistuvan koulu-päiväkodin vuoksi rahoituskustannukset ja suunnitelman mukaiset poistot suurenevat, ja ne on arvioitu alustavaan esitykseen, mutta tulee tarkistaa talousarviosuunnittelun edetessä.

Edellä kuvatut tulo- ja menoarviot johtavat noin 120 000 euroa alijäämäviseen tulokseen. Arvioitaessa laskelman realistisuutta on otettava huomioon seuraavia tekijöitä:

- kuluvan vuoden 2021 toteuman seuranta ei kunnassa ole reaaliajassa, vaan tapahtuu viiveellä
- kuluvan vuoden 2021 tuloksen ennustaminen ei kunnan nykyisellä talousjohtamisen työkaluilla ole tällä hetkellä riittävää
- kuntien yleinen palkankorotusprosentti ei ole kunnassa vielä tiedossa
- vero- ja valtionosuusennusteet tarkentuvat loppuvuodesta 2021, ja niihin saattaa tulla olennaisia muutoksia

Valtuusto, kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat kunnan ja kuntakonsernin johtamisesta. Kunnan toiminnot on hoidettava taloudellisesti ja niin, että vastuu tavoitteiden toteuttamisesta ja tuloksellisuudesta on selkeä. Kunnanhallitus on hyväksynyt 27.8.2019 § 180 talousarvion suunnittelua varten Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2020 - 2023 -ohjeen, jonka tarkoituksena on vahvistaa talousarvion yhteyttä kuntastrategiaan, yhdenmukaistaa talousarviokirjan sisältöä sekä selkiyttää tavoitteita ja vastuita. Ohje on perusteltua tarkistaa siten, että se huomioi AURA-, johtamisjärjestelmä- ja sote-uudistuksen vaativat muutokset.

Kunnan toimiin ja virkoihin liittyvät vakanssit kelpoisuusehtoineen on tarkistettu keväällä 2020, ja kunnanhallitus on edellyttänyt 4.6.2020

§ 133, että lautakunnat vahvistavat alaisensa toiminnan vakanssit 30.6.2020 mennessä. Kelpoisuusehtoihin on saattanut muutoksia tilanteissa, joissa tehtävä on laitettu haettavaksi ja toimivaltainen toimielin on vahvistanut hakutilanteessa kelpoisuusehdot ja muut tehtävän kannalta

Esityslistan oheismateriaalina ovat 1) Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2022 -ohje, 2) aikataulusuunnitelma, jota tarkennetaan tarvittaessa johtoryhmän toimesta, 3) tietopyyntö, jolla Pelkosenniemen tytäryhtiöiltä ja osakkuusyhtiöiltä pyydetään talousarviotietoja.

Lisätiedot/valmistelija: Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus päättää

1) hyväksyä Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2022 -ohjeen

2) hyväksyä talousarvion laatimisen aikataulusuunnitelman, jota tarkennetaan tarvittaessa johtoryhmän toimesta

3) edellyttää, että käyttötalouden tulo- ja menoarviot laaditaan siten, että tuloslaskelma ei ole alijäämäinen

4) edellyttää, että kunnan henkilöstö- ja koulutussuunnitteluun panostetaan riittävästi vakanssiluetteloihin pohjautuen

5) edellyttää, että talousarvion laadinnassa noudatetaan Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2022 -ohjetta sekä aikataulusuunnitelmaa.

6) edellyttää, että seuraavat kuntakonserniin kuuluvat tytär- ja osakkuusyhtiöt toimittavat talousarviotietonsa tietopyynnössä esitetyllä tavalla: Pelkosenniemen Vuokratalot Oy, Asunto Oy Pelkosenniemen Huttu-Tyttö, Kiinteistö Oy Huttu-Akka, Kiinteistö Oy Huttu-Ukko, Kiinteistö Oy Pelkosenniemen liikekeskus sekä Pyhä-Luosto Vesi Oy.

Käsittely: Kunnanjohtaja esitteli asiaa kunnanhallitukselle.

Päätös: Kunnanhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kunnanjohtajan esityksen.

Kunnanhallitus sopi valtuustoseminaarin järjestämisestä ajankohtana 4.11.2021.

Tiedoksi:

Toimialat

Pelkosenniemen Vuokratalot Oy, Asunto Oy Pelkosenniemen Huttu-Tyttö, Kiinteistö Oy Huttu-Akka, Kiinteistö Oy Huttu-Ukko, Kiinteistö Oy Pelkosenniemen liikekeskus, Pyhä-Luosto Vesi Oy

Muutoksenhaku: Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee

kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.

Khall 28.10.2021 § 306

Kh 28.10.2021

Talousarvion suunnittelu on edennyt kunnanhallituksen 9.9.2021 antaman alustavan talousarvokehityksen pohjalta. Edellä esitetyissä alustavassa budjettiraamissa eivät tilinpäätöksen 2020 toimintakulut vastaa lopullisessa tilinpäätöksessä vahvistettuja lukuja, ja ne on oikaistu tarkennettuun talousarvioraamiin, joka on esitetty alla olevassa taulukossa.

Verotuloihin ja valtionosuuksiin vuodelle 2022 on myös päivitetty viimeisimmät valtionhallinnosta saatavilla olevat ennusteet. Kiinteistöverojen osalta on tiedossa, että noin 10 % vuoden 2021 veroista tilitetään vuoden 2022 puolella. Kiinteistöverotuloihin ei kuitenkaan ole vielä sisällytetty kunnan omaa kasvuennustetta, joka huomioisi Pyhätunturin pitkäaikaisen kehitystrendin ja nykyisen voimakkaan investointitoiminnan. Koronakorvausten vaikutukset valtionosuuksiin tulee jatkossa myös selvittää tarkemmin. Rahoituskulujen ja poistojen määrä on tarkistettu ottaen huomioon näköpiirissä oleva uuden koulu-päiväkodin valmistuminen ja käyttöönotto vuoden vaihteessa.

Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen, kuten terveys- ja vuokra-asumisyhteisöjen, talousarvioiden käsittely on niiden hallinnossa vielä kesken, eikä niitä ole tarkennettu talousarvioon. Myös neuvottelu pilaantuneen maan puhdistuskustannusten jakaantumisesta kunnan ja lämpöyhtiön kesken on kesken.

Valmistelussa on kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelma, joka esitetään kunnanhallitukselle 28.10.2021. Suunnitelma sisältää esityksen sekä huonokuntoisten korjauskelvottomien asuntokohteiden purkamisesta että uusien asuntojen rakentamisesta. Näiden osalta suunnittelu on kesken. Myös Kanervikkokadun katu- ja kunnallistekniikan suunnittelu on käynnissä ja edellyttää tarkentamista talousarvioon.

Kuntatalouden käynnissä oleva merkittävin muutos johtuu hyvinvointialueiden toiminnan alkamisesta 1.1.2023. Valmistelu sosiaali- ja terveystalouden sekä niihin liittyvien tukipalveluiden siirtymisestä on käynnistynyt ja jatkuu koko ensi vuoden. Muutoksen vaikutus kiinteistö-, irtaimisto- ja muihin sopimuksellisiin kustannuksiin ei ole tässä vaiheessa vielä tiedossa. Henkilöstökustannusten ja muiden talousarvioon 2023 vaikuttavat tekijät selviävät hyvinvointialueen valmistelun edetessä.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022 tarkennettu kehys
TOIMINTATUOTOT	1 344 997	1 372 295	1 344 997
TOIMINTAKULUT	-10 728 468	-11 228 605	-10 943 037
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-9 383 471	-9 856 310	-9 598 040
Verotulot	5 142 534	5 570 000	5 500 000
Valtionosuudet	4 856 654	4 652 213	4 674 715
VUOSIKATE	627 349	333 403	540 145
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	378 261	72 243	175 145

Valtuusto käsittelee kunnan taloustilannetta talousseminaarissa 4.11.2021.

Lisätiedot/valmistelija: Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus päättää

- 1) merkitä tiedoksi talousarvion valmistelutilanteen
- 2) vahvistaa, että talousarvion suunnittelua jatketaan edellä esitetyllä tavalla ottaen huomioon
 - a. kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelma
 - b. kiinteistöverotulot, joissa tulee huomioida Pyhätunturin pitkäaikainen kehitystrendi ja nykyinen voimakas investointitoiminta
 - c. tulo- ja kiinteistöveroprosentteja koskevat esitykset, jotka kunnanhallitus tekee valtuustolle.

Kunnan taloustilanne esitetään tarkemmin kokouksessa.

Käsittely: Kunnanjohtaja esitteli asiaa.

Päätös: Kunnanhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kunnanjohtajan esityksen.

Tiedoksi: Toimialajohtajat
Kirjanpitäjä

Muutoksenhaku: Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.

Khall 02.12.2021 § 354

Kh 2.12.2021

Talousarvion 2022 valmistelu on edennyt kunnanhallituksen

antamien ohjeiden pohjalta. Talousarvion laatimisen rinnalla on edennyt kuntastrategian päivitys kunnanhallituksen (26.8.2021 § 231) hyväksymän etenemissuunnitelman mukaisesti.

Henkilöstöltä on pyydetty ehdotuksia talousarvioon varattavista käyttötalous- ja investointimäärärahoista erillisellä lomakkeella. Yhteistoimintaelimelle (YT-ryhmä) on esitelty talousarviovalmistelua 3.11.2021. Kuntalaisille on tiedotettu kunnan taloustilanteesta kuntalaistilaisuudessa 18.11.2021. Valtuusto on käsitellyt talousarvioehdotuksia talousseminaarissa 4.11. ja 19.11.2021. Elouussa 2021 alkaneella valtuustokaudella kunnanhallitus on asettanut 14.10.2021 kunnan lakisääsäteiset vaikuttamistoimielimet, joista vanhusneuvoston kanssa on mahdollista käydä keskustelua kunnan talousarvion valmistelusta 30.11.2021 ja vammaisneuvoston kanssa 2.12.2021.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut siirtyvät Lapin hyvinvointialueelle 1.1.2021 alkaen, ja niiden vaikutukset kuntien talouteen ovat tässä vaiheessa vielä epäselvät. Tästä johtuen on taloussuunnitelmavuosien 2022 - 2023 toimintatulojen ja -kulujen suunnittelu on poikkeuksellisen haastavaa ja näin ollen kesken.

Olennaisiin muutoksiin vuonna 2022 - 2024 kuuluvat hyvinvointialueen valmistelun lisäksi uuden koulu-päiväkodin valmiiksi saattaminen ja käyttöönotto sekä valmistautuminen työllisyyden hoidon (TE-palvelut) siirtymiseen kuntien tehtäväksi 1.1.2024 alkaen. Näistä isoita muutoksista huolimatta tai juuri niiden johdosta on henkilökunnan ja kuntalaisten hyvinvointijohtamiseen panostaminen kunnan keskeisiä painopisteitä lähivuosina.

Valtuusto on päättänyt 4.11.2021 kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelmasta, jonka taloudelliset vaikutukset eivät ole vielä kokonaisuudessaan selvillä. Suunnitelma sisältää sekä kunnan nykyisen asuntokannan uudistamista että uusien kohteiden rakentamista. Tarkoitus on, että kunnan vuokra-asuntokanta vastaisi paremmin nykyistä ja tulevaa asuntojen tarvetta. Pyhällä sijaitsevan Kanervikkokadun vakituisen asumisen alueen rakentaminen on tarkoitus käynnistää vuonna 2021, mikä sisältyy kehittämissuunnitelmaan.

Talousarvioon sisältyvät seuraavat henkilöstömuutokset:

- Hyvinvointikoordinaattorin nimikemuutos hyvinvointi- ja työllisyyskoordinaattoriksi
- Kiinteistöhoitajan nimikemuutos yhdyskuntatekniikan suunnittelijaksi
- Lähihoitajan vakanssin perustaminen

Keskeisiltään osin kunnan talous kehittyi talousarvioesityksessä

seuraavasti:

- Toimintatuotot vuonna 2022 nousevat edellisvuodesta 132 000 euroa (9,67 %) 1,505 milj. euroon.Toimintakulut nousevat 451 000 euroa (4,04 %) 11,680 milj. euroon.
- Toimintakate heikkenee 318 000 euroa (3,23 %) 10, 174 milj. euroon.
- Verotulojen ennakoitaan laskevan 63 000 eurolla (1,13 %) 5,507 milj. euroon.
- Valtionosuuksien ennakoitaan nousevan edellisvuodesta 424 000 euroa (9,13 %) 5,077 milj. euroon.
- Vuosikate paranee 65 000 eurolla (19,62 %) 398 800 euroon.
- Tilikauden tuloksen vuonna 2022 ennakoitaan olevan 51 000 euroa positiivinen.
- Investointimenot ovat 2,393 milj. euroa vuonna 2022. Tämän hetkisen tiedon mukaan talousarvioon 2021 varatut investointimäärärahat eivät toteudu suunnitellusti koulu-päiväkodin rakennusurakan viivästymisestä johtuen.
- Lainakanta nousee 8,470 milj. euroon.

Talousarvioesitys kiteytyy seuraaviin tuloslaskelman tunnuslukuihin:

TULOSLASKELMA	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	1 344 997	1 372 295	1 505 058	9,67	1 078 320	1 065 060
TOIMINTAKULUT	-10 728 468	-11 228 605	-11 679 866	4,02	-4 873 435	-4 929 560
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-9 383 471	-9 856 310	-10 174 808	3,23	-3 795 115	-3 864 500
Verotulot	5 142 534	5 570 000	5 507 000	-1,13	3 822 000	3 907 000
Valtionosuudet	4 856 654	4 652 213	5 077 000	9,13	-61 860	-16 000
VUOSIKATE	627 349	333 403	398 802	19,62	-67 395	-12 000
TILIKAUDEN TULOS	378 261	72 243	51 487	-28,73	-467 145	-411 850

Esityslistan liitteenä on esitys kunnan talousarvioksi 2022 ja taloussuunnitelmaksi 2023 - 2024.

Lisätiedot/valmistelija: Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus päättää
1) hyväksyä omalta osaltaan kunnan talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2023 - 2024 esityslistan liitteen mukaisena
2) lähettää talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2023 - 2024 edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi

Käsittely: Kunnanjohtaja täydensi päätösesitystään siten, että talousarvioon 2022 ja taloussuunnitelman 2023-2024 kohtaan kunnanhallitus (s. 33) ja siellä olennaiset muutokset edellisvuoteen verrattuna lisätään

vuodelle 2022:

- Koulu-päiväkodin valmistuminen ja käyttöönotto
- Kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelman toteuttaminen
- Hyvinvointialueen valmistelu
- Pelkosenniemen-Savukosken kuntayhtymän purkaminen sekä

Vuodelle 2023 lisätään:

- Sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastuspalvelut siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen

Päätös:

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti:

1) hyväksyä talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2023-2024 kokouksessa tehdyin korjauksin.

2) lähettää talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2023-2024 edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Kunnanhallitus edellyttää, että käyttötalouden vahvistamisen yhteydessä talousarviokirjaan lisätään tuotantotavoitteet niille vastuualueille, joista ne puuttuvat.

Lisäksi kunnanhallitus edellytti, että käyttötalouden vahvistamisen yhteydessä erotetaan teknisen toimialueen "muun liikeluontoisen toiminnan yhteydestä" ruokapalvelut omaksi vastuualueekseen, ja sille asetetaan asianmukaiset keskeiset toiminnalliset tavoitteet ja tuotantotavoitteet.

Edelleen kunnanhallitus edellytti selvityksen tekemistä koirapuistosta.

Tiedoksi:

Valtuuston esityslistalle

Muutoksenhaku:

Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.